

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึก อนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี*

The Development of Learning Provision Model Using Knowledge Management to Enhance Thai Art And Cultural Heritage Conservative Consciousness for Undergraduate Students

Received:	January	15, 2019
Revised:	June	4, 2019
Accepted:	June	5, 2019

ปรัชญา เหลืองแดง (Pratchaya Luangdaeng)**

อรพิน ศิริสัมพันธ์ (Orapin Sirisamphan)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2) ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น จำนวน 28 คน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้หมู่เรียนวิชาเอกเป็นหน่วยสุ่มใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) (องอาจ นัยพัฒน์, 2554) ร่วมกับแนวคิดการออกแบบการสอนเชิงระบบ (ADDIE Model) (Kruse, 2012) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบวัดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test for dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2561

** นักศึกษาระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
e-mail: pratchaya_ld@hotmail.com

The author is a Ph.D. of the Requirements for the Degree Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction Department of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University. is granted FY2018 Thesis Grant for Master Degree Student

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
Asst.Prof. Ph.D. in Faculty of Education Silpakorn University is a advisor.

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.75-1.00 มี 4 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน หรือเรียกว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส คือ ขั้นที่ 1 ใส่ใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-ใส่ใจ) ขั้นที่ 2 สังเกตองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สังสม) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สร้างสรรค์) และขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) และ เงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง

2) ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า 2.1) ผลการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของนักศึกษา หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) พัฒนาการจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีพัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับ 2.3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้, การจัดการความรู้, จิตสำนึกอนุรักษ์, มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย

Abstract

This research aimed to 1) develop the learning provision model using knowledge management to enhance Thai art and cultural heritage conservative consciousness for undergraduate students 2) evaluate the effectiveness of learning provision model using knowledge management to enhance Thai art and cultural heritage conservative consciousness for undergraduate students. The sample of research corrected by simple random sampling, consisted of 28 third-year Social Studies student teachers studying in faculty of education of Kanchanaburi Rajabhat University during the first semester of 2018 academic year, who have study in the subject of Principle History Sources and Culture Source in Local Culture Area. This research applying the process of research and development (R&D) and collaboration with the instructional systems design (ADDIE model). An instruments of research included learning management plan, achievement test in the subject of Principle History Sources and Culture Source in Local Culture Area and evaluation form of Thai art and cultural heritage conservative consciousness for undergraduate student and student's satisfaction questionnaire. The data were analyzed by mean (\bar{x}) standard deviation (S.D.), t-test for dependent and content analysis,

The findings of the research revealed the following:

1. The learning provision model using knowledge management to enhance Thai art and cultural heritage conservative consciousness for undergraduate students had index of item objective congruence (IOC) between 0.75-1.00 The learning provision model consists of four components–principles, objectives, learning process involves four steps–Concern about Thai art and cultural heritage, Collect knowledge of Thai art and cultural heritage, Create the conservation planning and disseminate Thai art and cultural heritage knowledge and Conserve the value of Thai art and cultural heritage to community, and conditions related to learning provision model implementation, which comprise a social system, a support system, and responsiveness.

2. An effectiveness of learning provision were: 2.1) After learning with the learning provision model the student's achievement test in the subject of Principle History Sources and Culture Source in Local Culture Area was significantly higher than before learning with the model at .05 level 2.2) Student's Thai art and cultural heritage conservative consciousness for undergraduate students were increased substantially 2.3) Student's satisfaction toward the learning provision model was higher level most.

Keywords: Learning provision model, Knowledge management, Thai art and cultural heritage, Conservative consciousness

บทนำ

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความคิด มีความสามารถในการเรียนรู้และการใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ครั้นความรู้เหล่านั้นได้รับการแต่งแต้มสุนทรียะและถ่ายทอดจนเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิต จึงกลายเป็นวัฒนธรรมขึ้น ซึ่งวัฒนธรรมคือตัวองค์ความรู้ ที่ต้องใช้ศิลปะเป็นสิ่งที่สื่อให้คนรู้จัก ศิลปวัฒนธรรม จึงเป็นความงามของวัตถุ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับพฤติกรรมของมนุษย์ และความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่สามารถกำหนดกลุ่มคนที่เป็นเจ้าของได้ โดยสร้างขึ้นมาเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสถานที่และเวลาใดเวลาหนึ่ง (สถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542: 28) สิ่งเหล่านี้ได้สั่งสมก่อปรเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมจากมนุษย์ในอดีต

ประเทศไทยนั้นนับว่าเป็นประเทศที่มีมรดกศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ตามแบบฉบับแห่งตน ทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างจิตสำนึกแห่งความเป็นชาติ รัฐบาลไทยในทุกยุคนับตั้งแต่ พ.ศ. 2483 เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบันจึงให้ความสำคัญกับมรดกศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ (สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ, 2540: 9) ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 (ธีรพงษ์ มหาวิโร, 2555: 103) ที่ผ่านมาก็ได้กำหนดให้วัฒนธรรมไทยเป็นส่วนหนึ่ง ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ด้วยการสร้างค่านิยมให้คนไทยภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย

และส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สืบเนื่องจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560–2564 ก็ยังคงให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังค่านิยมความเป็นไทย การดำรงเอกลักษณ์ความเป็นชาติ ส่งเสริมและพัฒนาให้คนไทยเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นมาของชาติไทยในอดีต และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติร่วมกันผ่านการศึกษา การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 200) เพื่อการธำรงรักษาวัฒนธรรมที่ดำรงอันเป็นฐานรากที่เข้มแข็ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 25) จะเห็นได้ว่ามรดกศิลปวัฒนธรรมนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความรู้สึกถึงความผูกพันถึงความเป็นชาติ โดยที่การศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทยนั้นยังคงได้รับการหยิบยกให้เป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และพัฒนาประเทศมาโดยตลอด

อย่างไรก็ตาม แม้ภาครัฐโดยเฉพาะองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะให้ความสำคัญต่อมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กล่าวมา แต่จากการประเมินสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาวะด้านสังคมในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา กลับพบว่า สังคมไทยเผชิญวิกฤติด้านวัฒนธรรม โดยวัฒนธรรมที่บ่งบอกความเป็นไทยไม่สามารถแสดงบทบาทที่ชัดเจนอันสืบเนื่องจากพลวัตความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทย ที่ได้รับอิทธิพลจากกระแสวัฒนธรรมโลกและกระแสโลกาภิวัตน์ เกิดการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรม ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตทัศนคติ ความเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จนทำให้คนไทยละเลยอัตลักษณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 26) ขาดรากเหง้าทางศีลธรรม ศาสนา วัฒนธรรม สูญสิ้นความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยการปฏิเสธวิถีชาวพุทธการห่างไกลจากระเบียบแบบแผนในอดีตที่ให้ความสำคัญกับระบบคุณค่า ความละเอียดอ่อน ความประณีตของศาสนา วัฒนธรรม คตินิยม ภูมิปัญญาท้องถิ่น (สมพงษ์ จิตระดับ, 2546: 21) สภาวะการณ์เช่นนี้ อาจทำให้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยกลายเป็นสิ่งที่ผู้เรียนซึ่งจะเติบโตเป็นพลเมืองของประเทศต่อไปในอนาคตไม่เห็นความสำคัญ หากเป็นเช่นนี้จะส่งผลให้เกิดความวุ่นวายขาดที่ยึดเหนี่ยว และสำนึกของความเป็นชาติ เนื่องจากขาดการเรียนรู้รากเหง้าแห่งวิถีตน

สถาบันการอุดมศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งที่ต้องพัฒนาบัณฑิต เพื่อมุ่งบัณฑิตทุกระดับให้ได้รับคุณวุฒิ เป็นที่ยอมรับในระบบการอุดมศึกษาที่เป็นสากล มีระบบของสถานศึกษาในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของประเทศที่มีความแตกต่างและหลากหลาย มีคุณธรรม จริยธรรม อันรวมถึงการรู้และเข้าใจ การรักษาและประพฤติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยอันดีงาม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 46) ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ทั้งในระดับหน่วยงาน และระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรง หรือโดยอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้ง และมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

จากความสำเร็จและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ถือว่ามีความสำคัญต่อการส่งเสริม ปลูกฝังผู้เรียนที่เป็นเยาวชนของชาติให้เกิดจิตสำนึกการอนุรักษ์ มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พร้อมกับการพัฒนาจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยขึ้น เพราะการศึกษา เรียนรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นมาในอดีต และเกิดจิตสำนึกอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติร่วมกัน โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ มีกระบวนการจัดการความรู้เป็นแนวคิดหลักในการจัดการเรียนรู้ ร่วมกับ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาเป็น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การรับรู้ และภาคภูมิใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย อีกทั้งการเชื่อมโยงระหว่างการจัดการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียน และท้องถิ่นยังถือเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้าใจ และความตระหนักในมรดกศิลปวัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐาน ของการอนุรักษ์ (Savita Srivastava, 2015: 336) ทั้งยังสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญการปฏิบัติ มีจิตสำนึกความเป็นไทย มุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่น การเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นหลักทางวิชาการของท้องถิ่น เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ทำนุบำรุง สืบสาน และสร้างสรรค์ทุนทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อความเข้มแข็งของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานบริบทของท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์ มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์ เฉพาะดังนี้
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 - 2.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดก ศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 - 2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

1.2.1 ผลการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในท้องถิ่น

1.2.2 จิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1.2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา สังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 70 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา สังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่นซึ่งเป็นรายวิชาเอกเลือก กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้หมู่เรียนวิชาเอกเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 28 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ เนื้อหาในการเรียนรายวิชา 212701 ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ซึ่งเป็นรายวิชาที่ศึกษา ประวัติศาสตร์ ความสำคัญ แนวคิด ความเชื่อของโบราณวัตถุ โบราณสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ และมรดกทางศิลปวัฒนธรรมไทย ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ พัฒนา ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากโบราณวัตถุ โบราณสถาน และมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นซึ่งเป็นรายวิชาเอกเลือก กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ดำเนินการทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ โดยจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึง เดือนธันวาคม 2561

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีแนวคิดสำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) (องอาจ นัยพัฒน์, 2554) ร่วมกับแนวคิดแบบจำลองการออกแบบการสอนเชิงระบบ (ADDIE Model) (Kruse, 2012) ซึ่งมีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research (R1): Analysis (A))
ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development (D1): Design and Development (D&D))
ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ (Research (R2): Implementation (I))
ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา ประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development (D2): Evaluation (E))

เครื่องมือการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนโดยประเมินความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยประเมินความเหมาะสมความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) เท่ากับ 1.00 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยการ (Try out) เป็นรายข้อมีค่าความยากง่าย(p) อยู่ระหว่าง 0.22-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20–1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.64

2.2 แบบวัดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยประเมินความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยประเมินความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีผลการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มี 4 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน หรือเรียกว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส คือ ขั้นที่ 1 ใส่ใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-ใส่ใจ) ขั้นที่ 2 สังเกตองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สังสม) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สร้างสรรค์) และขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) และ เงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ซึ่งประกอบด้วย ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 1

ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการสัมมนากลุ่มอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 8 คน มีความเห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นอย่างมีหลักการ มีความสอดคล้องและจำเป็นต่อการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาพรวมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมตามบริบทของผู้เรียนและรายวิชา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ การตรวจสอบความเหมาะสมความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.75-1.00

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

หลักการ

1. จิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญต่อผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรัก ภาคภูมิใจ ซาบซึ้งถึงสุนทรียภาพ ต่อมรดกศิลปวัฒนธรรมอันแสดงถึงประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ของชาติไทย โดยที่การศึกษานั้นเป็นกลไกที่ช่วยส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยได้
2. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างฐานความรู้ การจัดการความรู้และการขยายความรู้สู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ อันสอดคล้องกับหลักการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขึ้นใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (Concern about Thai art and cultural heritage): ส-ใส่ใจ
 - 1.1 นำเสนอมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อการรับรู้
 - 1.2 สร้างความสนใจมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
 - 1.3 เลือกมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยที่สนใจ
2. ขึ้นสังสมองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (Collect knowledge of Thai art and cultural heritage): ส-สังสม
 - 2.1 สืบหาองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรม
 - 2.2 สืบค้นองค์ความรู้ชัดเจนและความรู้สึก
 - 2.3 จัดระบบองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
3. ขึ้นสร้างสรรค์แนวทางอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (Create the conservation planning and disseminate Thai art and cultural heritage knowledge): ส-สร้างสรรค์
 - 3.1 นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ในตน
 - 3.2 แลกเปลี่ยนองค์ความรู้
 - 3.3 สถานองค์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์วิถีการเผยแพร่องค์ความรู้
4. ขึ้นสืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (Conserve the value of Thai art and cultural heritage to community): ส-สืบสาน
 - 4.1 ตั้งเป้าหมายในการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
 - 4.2 จัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
 - 4.3 ติดตามผลที่เกิดจากกิจกรรมการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย

ระบบสังคม

1. กลุ่มนักศึกษาเป็นผู้เลือกและศึกษาด้วยตนเอง
2. นักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม
3. นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ผู้สอน ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ระบบสนับสนุน

1. จัดบรรยายการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สร้างความสนใจเห็นคุณค่า การปฏิบัติตน สู่การมีจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมกับกิจกรรม
3. จัดเตรียมสื่อ สืบหาแหล่งเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการสร้างความสนใจ วิธีการศึกษา และการเผยแพร่ความรู้

หลักการตอบสนอง

1. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกการจัดการเรียนรู้
2. ผู้สอนถ่ายทอดคุณค่าของมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้สร้าง ความสนใจวิธีการศึกษา และการเผยแพร่ความรู้
3. ผู้สอนกระตุ้นและติดตามการศึกษา ค้นคว้า สืบหา และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ตามแนวคิดการจัดการความรู้
4. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมความสนใจ รับผิดชอบค่า ตอบสนอง และเกิดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย

จิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1. ด้านความสนใจใฝ่รู้ทางมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
2. ด้านการแสดงออกประสงค่อนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
3. ด้านการปฏิบัติตนเพื่อการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
4. ด้านการรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2. ประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในท้องถิ่น หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีพบว่าคะแนนผลการเรียนรู้ของนักศึกษา หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย โดยคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้หลังการทดลอง ($\bar{x}=20.50$, S.D.=2.69) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ก่อนเรียน ($\bar{x}=12.18$, S.D.=2.94)

2.2 ผลการศึกษาพัฒนาการจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาพรวม โดยใช้แบบวัดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีการประเมิน 3 ครั้ง คือ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประเมินโดยการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และผู้สอนประเมิน มีผลการประเมินดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผู้ประเมิน	ช่วงเวลาการประเมิน	ผลการประเมิน		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ
ผู้เรียน	ก่อนเรียน	1.63	0.80	น้อย
	ระหว่างเรียน	2.67	0.90	ปานกลาง
	หลังเรียน	3.86	1.08	มาก
ผู้สอน	ก่อนเรียน	1.43	0.26	น้อยที่สุด
	ระหว่างเรียน	2.89	0.82	ปานกลาง
	หลังเรียน	3.90	0.69	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนประเมินตนเอง ในระยะก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=1.63$, S.D.=0.80) ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.67$, S.D.=0.90) และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.86$, S.D.=1.08)

ผู้สอนประเมิน ในระยะก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=1.43$, S.D.=0.26) ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.89$, S.D.=0.82) และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$, S.D.=0.69)

ผลการประเมินโดยผู้เรียนประเมินตนเอง ทั้ง 3 ระยะ พบว่า ผลการประเมินจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีผลการประเมินในภาพรวมจากระดับ น้อย ปานกลาง และ มาก ผลการประเมินโดยผู้สอน ทั้ง 3 ระยะ พบว่า จิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีผลการประเมินในภาพรวมจากระดับ น้อยที่สุด ปานกลาง และ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยของกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับ

2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนมีความเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา	4.68	0.47	มากที่สุด	(3)
2. การเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละบทมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและเป็นลำดับ	4.46	0.57	มาก	(12)
3. วิธีการศึกษามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของนักศึกษา	4.43	0.49	มาก	(13)
4. กิจกรรมการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษา	4.61	0.56	มากที่สุด	(7)
5. มรดกศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย	4.29	0.45	มาก	(15)
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย	4.61	0.49	มากที่สุด	(7)
7. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตนเพื่อการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย	4.64	0.48	มากที่สุด	(5)
8. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย	4.79	0.41	มากที่สุด	(2)
9. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์กิจกรรมอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย	4.64	0.55	มากที่สุด	(5)

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
10. การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สะท้อนคิดถึงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและกิจกรรม	4.36	0.55	มาก	(14)
11. ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.50	0.57	มาก	(11)
12. บรรยากาศของการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.57	0.56	มากที่สุด	(10)
13. การจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างคุณค่าให้กับมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย	4.68	0.47	มากที่สุด	(3)
14. สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา	4.61	0.56	มากที่สุด	(7)
15. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม	4.86	0.35	มากที่สุด	(1)
รวม	4.58	0.53	มากที่สุด	

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x}=4.58$, S.D.=0.53) พิจารณารายด้านจากสามลำดับแรก พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับดังนี้ 1) นักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม ($\bar{x}=4.86$, S.D.=0.35) 2) กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ($\bar{x}=4.79$, S.D.=0.41) และ 3) เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนมีความเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา และการจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างคุณค่าให้กับมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ($\bar{x}=4.68$, S.D.=0.47) พิจารณารายด้านจากสามลำดับท้าย พบว่า อยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ 1) นักศึกษามีความพึงพอใจด้านวิธีการศึกษามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของนักศึกษา ($\bar{x}=4.43$, S.D. =0.49) 2) การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สะท้อนคิดถึงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและกิจกรรม ($\bar{x}=4.36$, S.D.=0.55) และ 3) ด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ($\bar{x}=4.29$, S.D.=0.45)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับการรับรองว่า มีความเหมาะสมตามบริบทของผู้เรียนและรายวิชา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง ซึ่งสืบเนื่องจากการพัฒนาและออกแบบอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ ทิศนา แคมมณี (2550: 222) และ วัชรา เล่าเรียนดี (2553: 44) ที่กล่าวว่า รูปแบบการสอนหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้คือ ลักษณะของการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอน และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันในการดำเนินการสอนให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ สำหรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มี 4 ขั้นตอน โดยมีพื้นฐานในการพัฒนาอันได้แก่ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย (Affective domain) ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ทฤษฎี และหลักการดังนี้ 1) ชั้นใฝ่ใจมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-ใฝ่ใจ) เป็นขั้นที่ผู้สอนจะนำเสนอความรู้และคุณค่าของมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยให้กับผู้เรียนทั้งในชั้นเรียน และแหล่งเรียนรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัยของ เมธิณี วงศ์วานิช รัมภากาภรณ์ (2558: 37) ที่เสนอว่าการจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ค่านิยมอย่างใฝ่ใจ การที่ผู้สอนให้ความรู้ใหม่แก่ผู้เรียนจะใช้เนื้อหาที่สัมพันธ์กับความรู้หรือประสบการณ์ของผู้เรียน แหล่งเรียนรู้ในชุมชนหรือท้องถิ่น สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันเรียนรู้ ความรู้หรือการเรียนรู้เรื่องใหม่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของประสบการณ์เดิม แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ และวิธีการได้มาซึ่งความรู้มาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น (วัชรา เล่าเรียนดี, 2553: 70; Jonaessen, 1992: 138-139) 2) ชั้นสั่งสมองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สั่งสม) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะเริ่มลงมือศึกษาองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยที่ตนเองเลือกในขั้นที่ 1 โดยการกำหนดความรู้ที่ต้องการ สืบค้นความรู้และใช้ประโยชน์ความรู้ตามกระบวนการจัดการความรู้ สอดคล้องกับกระบวนการจัดการความรู้ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น จากแนวคิดและกระบวนการจัดการความรู้ของ Nonaka and Takeuchi (1995) Marquardt (2002) McNurlin and Sparque (2006) สำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) บุญดี บุญกิจและคณะ (2547) วิจารณ์ พานิช (2546) และบดินทร์ วิจารณ์ (2550) การให้ผู้เรียนได้สำรวจหรือสืบค้นจากสิ่งที่ผู้เรียนสนใจนั้นสอดคล้องกับทั้งแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่เน้นการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สิ่งของหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นของจริง และมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน (Jonassen, 1992: 137-147; วัชรา เล่าเรียนดี, 2553: 73; ทิศนา แคมมณี, 2550: 92) 3) ชั้นสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่

ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สร้างสรรค์) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำเสนอ และเผยแพร่ความรู้ ประสบการณ์ ในการค้นคว้า ที่ได้จากกระบวนการในขั้นที่ 2 ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อผลที่ได้จากการศึกษาของผู้เรียน กลุ่มอื่น ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้ สอดคล้องกับกระบวนการจัดการความรู้ ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น และ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย ตามแนวคิดของ Anderson & Krathwohl (2001) ที่ให้ผู้เรียนพิจารณาค่านิยมของตนกับค่านิยมหรือคุณค่าอื่น ๆ สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่ มองว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่แต่ละสังคมสร้างขึ้น มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของแต่ละบุคคล (ทิตนา แชมมณี, 2550: 90-91; วัชรา เล่าเรียนดี, 2553: 73; Jonassen, 1992: 137-147) 4) ขั้นสืบสานคุณค่า มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้และคุณค่าของมรดกศิลปวัฒนธรรม ไทยเสนอต่อสาธารณะผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์ที่ผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผน ดำเนินการ และติดตามผลการจัด กิจกรรม เป็นกระบวนการการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ตามกระบวนการจัดการความรู้ สอดคล้องกับ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัยของ Anderson & Krathwohl (2001) และแนวคิดการจัดการจัดการ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัยของ เมธินี วงศ์วานิช รัชมภาภรณ์ (2558: 37) โดยผู้เรียนจะมีบทบาทสำคัญที่สุดในการ ดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีแนวคิดว่ เป้าหมายของการสอน จะเปลี่ยนจากการถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้ที่แน่นอนตายตัวไปสู่การสาธิตกระบวนการแปลและสร้าง ความหมายที่หลากหลาย การเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ จะต้องให้มีประสิทธิภาพถึงขั้นขั้นทำได้ และแก้ปัญหาจริง (Jonassen, 1992: 137-147; วัชรา เล่าเรียนดี, 2553: 73; ทิตนา แชมมณี, 2550: 95)

2. ประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึก อนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์ย่อย 3 ข้อ สามารถอภิปราย ผลตามลำดับได้ดังนี้

2.1 ผลการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมใน ท้องถิ่น หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานของการวิจัย เนื่องจากมีการออกแบบเนื้อหา อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาในบทเรียน ทุกบทจะสัมพันธ์กับขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดย ในขั้นที่ 1 ใส่ใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-ใส่ใจ) เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนคือ ความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของโบราณวัตถุ โบราณสถาน แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ผู้เรียนจะได้รับความรู้ และประสบการณ์ที่เร้าให้เห็นถึงคุณค่า และความสำคัญ อันนำไปสู่ความสนใจต่อมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย เกิดการเลือกประเด็นในการศึกษาหาความรู้ มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยในท้องถิ่นของตนเอง ขั้นที่ 2 สังสมองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สังสม) เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนคือ เมืองและอาณาจักรที่มีอิทธิพลต่อโบราณวัตถุ โบราณสถานแหล่งประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของไทย เนื้อหาส่วนนี้เป็นเรื่องพื้นฐานที่สามารถสืบค้นได้จากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้เริ่มสืบเสาะ รวบรวมข้อมูลเชิงประวัติ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เกิดการเชื่อมโยงความรู้ จากเนื้อหาของรายวิชา กับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สร้างสรรค์) เนื้อหาที่ใช้ใน

การเรียนรู้คือ แหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มผู้เรียนจะได้นำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับมรดกศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกาญจนบุรีตามยุคสมัยที่ได้ศึกษามา ในรูปแบบการสัมมนาและสื่อการนำเสนอรูปแบบต่าง ๆ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ชั้นที่ 4 สืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนคือ การอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้หลักการ รูปแบบ และวิธีการในการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย และได้ลงมือปฏิบัติจริง กล่าวได้ว่าการบูรณาการ เนื้อหาที่สัมพันธ์กับขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสุวรรณ เกษมสวัสดิ (2553: 83) ที่ได้วิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในรายวิชา สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ทศนีย์ ทองไชย (2557: 318) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติผ่านกระบวนการจัดการความรู้จึงมีผลต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 พัฒนาการจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มีภาพรวมของพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้เพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นสัมพันธ์ต่อระดับการพัฒนาจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย รวมถึงเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือ 1) ด้านความสนใจใฝ่รู้ทางมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สัมพันธ์กับขั้นใฝ่ในใจมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-ใฝ่ใจ) การจัดการเรียนรู้ในขั้นนี้มีกิจกรรมที่เร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยจากการเรียนรู้ผ่านเนื้อหาสาระพื้นฐานของมรดกศิลปวัฒนธรรม และการทัศนศึกษาแหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยในท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ประสบการณ์ การรับรู้คุณค่า สู่การเลือกมรดกศิลปวัฒนธรรมที่ตนสนใจจากกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านการแสดงความประสงค์อนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สัมพันธ์กับขั้นสั่งสมองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สั่งสม) การจัดการเรียนรู้ในขั้นนี้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับมรดกศิลปวัฒนธรรมที่กลุ่มผู้เรียนสนใจ จากแหล่งความรู้จัดแจ้งอันได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนในรายวิชา แหล่งข้อมูลอื่น ๆ และความรู้ฝังลึกจากผู้เชี่ยวชาญ 3) ด้านการปฏิบัติตนเพื่ออนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สัมพันธ์กับขั้นสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สร้างสรรค์) การจัดการเรียนรู้ในขั้นนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม โดยมีเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยในท้องถิ่นเป็นขอบเขต ตลอดจนการนำเสนอผลการศึกษา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ข้อสรุปและองค์ความรู้ใหม่ในตนเอง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานในงานอนุรักษ์ 4) ด้านการรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สัมพันธ์กับ

ชั้นสืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) การจัดการเรียนรู้ในชั้นนี้ถือเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ทั้งความรู้เกี่ยวกับมรดกศิลปวัฒนธรรมที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่ชั้นแรก และความรู้เกี่ยวกับหลักการอนุรักษ์ในบทเรียนมาสร้างสรรค์และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมตามความสามารถและศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทิน เจริญอินทร์ (2561: 1744) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยผลการวิจัยพบว่าการจัดการความรู้มีผลต่อการสร้างสรรค์กิจกรรมหรือนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ ความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในแต่ละด้าน กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบในแต่ละชั้นตอน รวมถึงเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้จิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยของผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนิสา สังข์เจริญ (2553: 147) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ อรวรรณ บุญส่ง (2551: 124) ที่ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาประกอบการประเมินตามสภาพจริง ที่มีต่อการพัฒนาจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลการวิจัยทั้งสองเรื่องพบว่าการจัดการเรียนรู้มีผลต่อการพัฒนาจิตสำนึกในการอนุรักษ์ของผู้เรียน ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่าการพัฒนาจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยนั้นต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้า ทำความเข้าใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยให้ถ่องแท้ก่อนจึงจะสามารถวางแผนและดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์ได้อย่างเหมาะสม

2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ทองไชย (2557: 324) เรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียน พิจารณารายด้านจากสามลำดับแรก พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมเป็นลำดับหนึ่งที่ระดับ มากที่สุด ลำดับสองคือ กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ลำดับสาม มี 2 ประเด็นคือ เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนมีความเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา และการจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างคุณค่าให้กับมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามหลักการจัดการความรู้ รวมทั้งทฤษฎีการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการนำเสนอคุณค่าของมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยในท้องถิ่นร่วมกับการอนุรักษ์ สอดคล้องกับระบบสนับสนุนของรูปแบบการเรียนรู้ที่ช่วยจัดบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สร้างความสนใจการเห็นคุณค่า การปฏิบัติตนสู่การมีจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งมีระบบสังคม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม

References

- Anderson, L. W. & Krathwohl, D.R., et al (2001). **A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives**. New York: Longman.
- Boonsong, O. (2008). **Phonkanchaikitkamsingwætloṃsuksa Prakōpkānpramōentāmsaphāpching thīmītoṃkān Phatthanāchitsamnuknaikān 'anuraklæphatthanāsingwætloṃkhōṅna kriānchanmatthayomsuksapīthiSām**. Parinya Niphonsuksasātsatōṅmahābānthit. Krungthēp: Mahāwitthayalai Sīnakharinwīrot
- Bunyakit, B., & Phōnkānchānānān, N. (2004). **Kānchatkānkhwāmru...chāktridīsukānpatibat**. Krungthēp: Sathābānphōēmphonphalithāēngchāt.
- Charoenin, S. (2018). **khwāmsamphan rawāṅ kānchatkān khwāmru kap kānsāṅ nawattakam kān rīanrū khōṅg khru sangkat samnakṅān khēt phūnthī kānsuksā prathomsuksā phet buri khēt sōṅ**. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 11(2), 1753.
- Chitradap, S. (2003). **Khunlaksanakhōṅgdekthaithīphungprasong**. Krungthēp: Office of the Education Council.
- Jonassen, D.H. (1992). **Evaluating constructivist learning**. In T.M. Duffy (Ed.), **Constructivism and the technology of instruction**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- _____. (1992). **Evaluating constructivist learning**. In T.M. Duffy (Ed.), **Constructivism and the technology of instruction**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Kasemsawat, S. (2010). **Phonkhōṅgkānchatkitkamkānriānrubāepmīsuanruāmnaīrāiwichāsingwætloṃkapkānphatthanāthīyāṅyūnthīmītophruttikamkānanuraksingwætloṃnaimahāwitthayalairatchaphatsūansunantha SamrapnaksuksāchanpīthiNungsamSākhāwīchawitthayāsātlaesingwætloṃ**. [Online]. <http://www.research.cmru.ac.th>
- Khæmmanee, T. (2007). **Sātkaṅsōṅ 'Ingkhwāmru phūkānchatkrabūānkānriānrūthīmīprasitthip hāp**. Krungthēp: Samnakphimhāēngchulālongkōṅmahāwitthayalai.
- Khæmmanee, T. (2010). **Krōpmātrathānkhunnawudradap 'udomsuksā: Konlayutkānsōṅ**. Krungthēp: Samnak Thammasātlaekānmūāṅ.
- Kruse, K. (2012). **Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model**. [Online]. http://www.transformativedesigns.com/id_systems.html.

- Laoriandi, W. (2010). **Rūpbæplækonlayoutkāñchatkāñriānrū phurāphatthanāthaksakāñkhit**.5th Edition. Nakhoñpathom: Rōngphimmahāwitthayaālaisinpāk.
- Mahawiro, T.(2012). **Phænphatthanā sētthakitlæsangkhomhængchāt** (2012 - 2016) **Chabapthī 11**. Krungthēp: Doebuk.
- Marquardt, M.J. (2002). **Building the Learning Organization: Mastering the 5 Elements for Corporate Learning**. California: Davies-Black Publishing.
- McNurlin, B.C., and Sprague. (2006). **Information Systems Management in Practice**. 7thed New Jersey: Pearson Education International.
- Naiphat, O. (2011) **Kān'ōkbæpkānwičhai Withīkānchoēngparimān Choēngkhunnaphāp læphasomphasānwithīkān**.Krungthēp:Samnakphimhængchūlālongkoñmahāwitthayaālai.
- Nonaka, I., and Takeuchi, H. (1995). **The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create The Dynamics of Innovation**. UK: Oxford University Press.
- Panich,W.(2003).**Kāñchatkāñkwāmručhabapnakpatibatkwāmruyukmaiyūnaikhonmākkwatāmra**. Krungthēp: Sathābansongsoēmkančhatkāñkwāmruphuāsangkhom.
- Prakatkarasuangsuksathikan. (2011,3June).**Rāčhakitchānubeksa**.LēmthiñNungrojyīsippæTōñpiset Hoksipōng Ngōngū. Nā Sipsōng.
- Ramphakaphon, V.M. (2015).**Næokhitchittapanyasuksāsūkānpatibat**.Krungthēp:Khanasuksāsāt Mahāwitthayaālaikasēsāt.
- Samnakborankhadilæphiphitphanthasathanhængchat.(1997).**Rabopkānbōrihānkāñchatkāñwat thanatham**. Krungthēp: Samnakborānkhadilæphiphitphanthasathanhængchāt.
- Samnakngankhanakamkanphatthanakansetthakitlæsangkhomhængchat.(2017).**Phænphatthanā sētthakitlæsangkhom hængchāt Chabapthisipsōng Phoşo 2017 -2020**.Krungthēp: Samnakngānkhanakamkānphatthanākān Sētthakitlæsangkhomhængchāt.
- Samnakngankhanakamkanphatthanarabopratchakan(Ko,Pho,Ro)læsathābanphoēmphonphalitæ ngchāt.(2005).**Kāñchatkāñkwāmručhaktridīsūkānpatibat**.Krungthēp:Samnakngānkhanakamkānphatthanāraboprāčchakān.
- Samnaknganlekhatthikansaphakansuksa. (2017). **Phænkānsuksāhængchāt Phoşo 2017 – 2020**. Krungthēp: Samnakngānlekhatthikān Saphakānsuksā

- Sangcharoen,A.(2010).Kānphatthanāchitsamnuḥknaikān ‘anuraksingwætloṃdoichailāengriānrū
naichumchonkhōṅNakriānChanprathomsuksāpīthiNung.Witthayāniphonmahābant
hit. KrungthĒp: Mahāwitthayālairāṭchaphatphranakhōṅ.
- Sathanwichaisinlapawatthanatham. (1999). Thānglūāknaikānwīchaisinlapawatthanatham.
KrungthĒp: Santisirikānpim.
- Savita Srivastava (2015). A Study of Awareness of Cultural Heritage among the Teachers at
University Level. **Universal Journal of Educational Research**, 3(5),336.
- Thongchai,T.(201).Kānphatthanārūpbāepkānrīānkānsōntāmṅāokhitkānchātkānkhwāmrukapphū
mpanyāThōṅthinsamrapnakriānchanmatthayomsuksā.**VeridianEJournal,SilpakornUn
iversity**,7(2),318.
- Wichan,B.(2007).Kānchātkānkhwāmrusūpanyapatibat.3rdEdition.KrungthĒp:Thōṅrokmonkānp
hi.

